

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan man bedst muligt kan sikre kurser og informationskampagner til forældre til børn med skjulte sygdomme som ADHD, således at de får større indsigt i og mulighed for at tilpasse deres liv, således at barnet får de bedst tænkelige opvækstvilkår.

(Medlem af Inatsisartut Karl Lyberth, Siumut)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling)

1. behandling

Indledningsvist vil jeg gerne takke Karl Lyberth for at sætte fokus på tiltag målrettet forældre til børn med skjulte handicap såsom ADHD. Spørgsmålet er vigtigt, da de ikke blot personlige, men også samfundsmæssige konsekvenser af at have en sygdom/et skjult handicap kan være vidtrækkende, og da forældre har potentiale til at udgøre en stor ressource for børn og unge med skjulte handicap.

I Naalakkersuisut er der enighed om, at børn og unge til enhver tid skal have de bedste forudsætninger for at udfolde deres potentiale. Alle børn og unge har i den proces brug for støtte og opbakning af kærlige og kompetente forældre. Dette gælder ikke mindst børn og unge med skjulte handicap såsom ADHD.

At være forælder til et barn med et skjult handicap kræver ofte en viden om udvikling og behov, der ligger udover, hvad man er i besiddelse af qua sin egen opvækst, sund fornuft og lignende. Ikke alle har samme muligheder for og ressourcer til selv at søge den nødvendige viden og holde sig opdateret. Eftersom forældre har potentiale til at udgøre en stor ressource for børn og unge med skjulte handicap, er det en vigtig opgave for velfærdssamfundet at bidrage til at sikre, at disse er bedst muligt klædt på til at varetage deres forælderrolle.

Til blandt andet at løfte denne opgave, har Naalakkersuisut i 2009 etableret et videns- og rådgivningscenter for handicap, IPIS. Målgruppen for IPIS er handicappede, pårørende, fagfolk og institutioner, herunder særligt personer med forskellige barrierer i forhold til selv at søge den nødvendige viden og holde sig opdateret. Rådgivningen er grønlandssproget og i videst muligt omfang tilpasset grønlandske forhold.

IPIS har eksempelvis produceret en DVD, der er målrettet forældre til børn med ADHD. DVDen er på grønlandsk, og både dét, og dét, at informationen formidles mundtligt på en DVD og ikke eksempelvis i en pjece eller på en hjemmeside, tager højde for evt. barrierer hos målgruppen, hvad angår sprog, læsefærdigheder og adgangen til og brugen af elektroniske medier. IPIS oplever, at DVDen afføder flere henvendelser, og dette i sig selv er positivt, da viden som regel har en afsmitning på adfærd.

Udover de opgaver, der varetages af IPIS, afholdes der også af andre aktører forskellige arrangementer for forældre til børn og unge med skjulte handicap.

På Finansloven hovedkonto 30.01.03 er der afsat midler til Kurser for personer med relation til personer med vidtgående handicap, samt døvetræf. Disse er ikke specifikt møntet på kurser til personer med relation til personer med skjulte handicap, men kan anvendes til dette.

Handicapområdet er pr. 1. januar 2011 blevet lagt ud til kommunerne. Det er derfor nu kommunerne, der har ansvaret for handicapforsorgen. Kommunerne har endvidere den bedste føling med samt det primære ansvar for at sikre en imødekommelse af blandt andet behovet for undervisning, kursusvirksomhed m.v. Dette gælder også eksempelvis kurser for forældre til børn og unge med skjulte handicap.

Naalakkersuisut har for nyligt med KANUKOKA drøftet muligheden for, at kommunerne via KANUKOKA kan fremsætte ønsker til tiltag på handicapområdet, herunder blandt andet ønsker til kurser målrettet eksempelvis forældre til børn og unge med skjulte handicap. Dette skal sikre en bedre prioritering af tiltag, samt en bedre koordinering af disse.

Det er vigtigt kontinuerligt at holde sig opdateret mht. udviklingen på handicapområdet. Det er også vigtigt at være visionær, samtidig med at visionerne skal tilpasses den virkelighed, som vi lever i. For at samle, og dermed bedre udnytte ressourcerne på handicapområdet, bliver der fra tid til anden arrangeret arbejdsseminarer og lignende for såvel politikere som fagfolk og andre interessenter.

Senest blev der i efteråret 2010 arrangeret et miniseminar vedr. indsatsen i forhold til børn og unge med autisme/ADHD og psykiske lidelser. Miniseminaret blev til på foranledning af henholdsvis Departementet for Sundhed, daværende Departementet for Sociale Anliggender og daværende Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, samt Kommuneqarfik Sermersooq, Angajooqaaqatigiit og Foreningen for sindslidende og deres pårørende mv., Sugisaaq.

På miniseminaret blev der indkredset forskellige udfordringer samt forskellige måder fremadrettet at håndtere disse på. Flere af anbefalingerne fra miniseminaret kan genfindes i den tværdepartementale Redegørelse om børne- og ungestrategien. Dette gælder blandt andet målsætninger om, at børn og unge med særlig behov, herunder børn og unge med skjulte handicap, skal sikres både hurtig udredning, og tidlig og relevant behandling. Disse målsætninger kan genfindes under fokusområdet 'Tidlig problemorienteret indsats'. Det gælder også målsætninger om at uddanne og opkvalificere personale på det sociale område. Disse kan genfindes under fokusområdet 'Uddannelse af fagfolk'. De anbefalinger, der resulterede af miniseminaret, vil derfor også fremadrettet være et vigtigt udgangspunkt for indsatsen i forhold til børn og unge med skjulte handicap.

Samarbejdet imellem forskellige interessenter på handicapområdet bør i videst muligt omfang fortsættes og styrkes. Naalakkersuisut vil være behjælpelig med at prioritere og koordinere forskellige tiltag på handicapområdet.

Det er vigtigt for Naalakkersuisut, at forældrene inddrages og bliver klædt på til at give det enkelte barn med et skjult handicap de bedste opvækstvilkår. Det er dog samtidig vigtigt for Naalakkersuisut at understrege, at denne indsats skal suppleres af en faglig indsats, da det er vigtigt, at barnet får den nødvendige professionelle udredning og behandling. Denne indsats i børne- og ungestrategien hænger i høj grad også sammen med en uddannelsesindsats, som nævnt ovenfor.

Med disse bemærkninger ser Naalakkersuisut frem til en god debat.